

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کاری که فقه مصلحت با امت کرد؛ ضعفی که قوت پنداشته شد!

(ترجمه)

از عایشه رضی الله عنها روایت شده است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند:

«مَنْ أَحَدَّثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ». (مسلم: 1718)

ترجمه: هر کس در امور دین چیزی را پدید آورد که از آن نباشد مردود است.

رسول الله صلی الله علیه وسلم معنای «احداث» پدید آوردن و ایجاد کردن را برای امت واضح ساخته اند و فرمودند:

«إِيَّاكُمْ وَمُحَدَّثَاتِ الْأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحَدَّثَةٍ بَدْعَةٌ»

ترجمه: بر شماست که از اموری که در دین جدیداً ایجاد می‌گردند پرهیز کنید؛ زیرا هر امر جدیدی در دین بدعت است.

پس ابداع یا ایجاد کردن همان بدعت‌گذاری است.

عبدالله بن مسعود رضی الله عنه گروهی را دید که در مسجد نشسته بودند و صد بار تکبیر، صد بار تهلیل و صد بار تسبیح می‌گفتند. در نزد آنان ایستاد و گفت: این چه کاری است که انجام می‌دهید؟ گفتند: ای ابا عبدالرحمن، این سنگریزه‌ها را برای شمارش تکبیر و تهلیل و تسبیح به کار می‌بریم. پس آنان را نهی کرد و با تندیی با ایشان سخن گفت.

الله سبحانه و تعالی دین اسلام را برای ما کامل و تمام گردانیده است. احکام اسلام جامع و کامل بوده و تمام جوانب زندگی و روابط انسان‌ها را از طریق احکام و قواعد کلی و عام و همچنان از طریق زبان عربی که یک کلمه در آن می‌تواند بیش از یک معنا را افاده کند، سر و سامان می‌دهد؛ از این رو احکام اسلام توان پاسخ‌گویی به موضوعات و مسایل جدید در زمان‌های مختلف را دارا می‌باشد. اینجاست که جمله «اسلام در هر زمان و مکانی پاسخ‌گو است» معنی می‌دهد.

اما ضعفی که در درک فقه و در زبان عربی دامنگیر امت اسلامی گردیده، باعث شد که امت به‌طور عام و برخی از علما بطور خاص در دین بدعت‌هایی پدید آورند که در آن نیست؛ بنابراین باب «مصالح» و «مقاصد» را به‌طور کامل گشودند و دروازه «منافع» را بی‌قید و شرط باز کردند و فقهی جدید پدید آوردند و آن را «فقه موازانات» نامیدند که در نتیجه، عقل نزد آنان بر شرع مقدم شد. همین امر برای گمراهی امت اسلامی و دور شدنش از دین و منهج الله سبحانه و تعالی کافی بود.

بدین سان، امت اسلامی به‌جای قوانین شرعی الهی حکم خویش را بر اساس قوانین وضعی غرب صادر نمود. در نتیجه، به جای قوت، ضعف و به‌جای وحدت تفرقه را برگزید، اینجا بود که به نماز و زکات و عمره و حج بسنده کرد، هرچند سرزمین‌های اسلامی مورد اشغال قرار گرفتند؛ همچنان پذیرفت که احکام و قوانین غرب و قوانین اساسی‌شان بر امت اجرا و حاکم شود و با کسانی که برای تغییر این واقعیت تلاش می‌کنند، به مبارزه برخیزد.

فقه مصالح و فقه موازانات همه این‌ها را برای امت توجیه کرده بلکه حتی جنگ با کسانی را توجیه کرد که برای برپایی خلافت راشده دوم بر خرابه‌های این نظام‌ها تلاش می‌کنند.

بارالها! هرچه زودتر خلافت راشده بر منهج نبوت را نصیب ما گردان که امت را از پراکندگی به اتحاد و بلا و رنجی را که در آن گرفتارند از آنان برطرف سازد!

بارالها! زمین را به نور وجه کریم خود منور فرما! بارالها آمین، آمین!

مترجم: ابوالعباس